

СЛОВОЗМІНА ІМЕННИКА В ЗАХІДНОПОЛІСЬКІЙ ГОВІРЦІ СЕЛА СМІДИН. II

Субстантивне формотворення говірки села Смідин як відносно автономної одиниці північної діалектної зони західнополіського говору позначене виразними, нерідко локально обмеженими словозмінними явищами, що потребують всебічного обстеження та системного представлення.

У вихідних засадах аналізу формотвірної системи іменника спираємося передусім на досвід М. С. Павлюка та І. К. Робчука¹, Л. В. Рябець², К. Д. Глуховцевої³ та ін., що передбачає роботу з максимально повним реєстром словоформ, фіксованих у процесі тривалого спостереження над спонтанним діалектним мовленням, та створення моделі опису словозмінної структури говірки шляхом формування типів субстантивного відмінювання на основі таких критеріїв: а) рід іменника, б) закінчення називного відмінка однини, в) характер кінцевого приголосного основи, г) категорія істоти / неістоти, особи / неособи (для іменників ч. р.). Додатковим критерієм для виділення формотвірних підтипів, до чого зобов'язує варіантність афіксів у межах одного типу, обрано наголошеність / ненаголошеність флексій в однині та множині.

На основі систематизації та аналізу фактичного матеріалу в говірці села Смідин виокремлено 26 словозмінних типів, 36 підтипів та 2 лексеми з індивідуальною парадигмою відмінювання. Пропонована стаття є спробою представити формотвірну систему іменників чоловічого та середнього роду, а також субстантивів, які відмінюються за словозмінною моделлю цих іменників.

Специфіку відмінювання іменників ч. р. простежимо, враховуючи їх розрізнення за семантичною категорією істота /

¹ Павлюк М. С., Робчук І. К. Словозміна іменників в українських говірках Румунської Добруджі // Українська діалектна морфологія. – К.: Наук. думка, 1969. – С. 140–152.

² Рябець Л. В. До питання опису словозміни іменника у говірці // Український діалектологічний збірник. – К.: Довіра, 1997. – Вип. 3. – С. 64–74.

³ Глуховцева К. Д. Динаміка українських східнословобожанських говірок. – Луганськ: Альма-матер, 2005. – 592 с.

неїстота.

Так, субстантиви-назви істот у досліджуваній говірці представляють 4 типи, 8 підтипів та 1 лексему з індивідуальною парадигмою.

Тип *брат* об'єднує іменники твердої групи з нульовим закінченням.

Підтип *брат*. Лексеми з твердим кінцевим приголосним основи та наголосом на закінченні у множині: *брат, д'ід, пан, пип, сї'н*.

Система відмінкових флексій іменників цього підтипу представлена так:

Таблиця 1.

	Н	Р	Д	З	О	М	Кл
дн	Ø	а	-óви, -ови	-а	-óм, -ом	-óви, -ови	-у, -е
н	ú ^е	úв	-ám	-úв	-áми	-áх	-ú ^е

Особливо продуктивні у говірці форми Д., М. вв. одн. із закінченням *-ови*: *на бат'кови, на сї'нови*.

Кл. в. одн. субстантивів окресленого підтипу представлений структурами *брате, пане*, а також *сї'ну, д'їду*.

Діалектні особливості цих іменників у множині визначають: фонетично зумовлена флексія *-ú^е* у Н. та Кл. вв.: *волі^е, сині^е*; закінчення *-úв* як наслідок рефлексу давнього *о в староукраїнській флексії *-*овь* Р. в. іменників з основою на *-й*: *братів, понів*.

Підтип *музикант*. Лексеми з твердим кінцевим приголосним основи та ненаголошеною флексією у множині: *бригад'єр, музикáнт, нарóд, сус'ід*.

Таблиця 2.

Ø	-а	-ови	-а	-ом	-ови	-е
-и	-ув	-ам	-ув	-ами	-ах	-и

Відповідно до флексії *-*овь*, внаслідок рефлексу етимологічного *о в досліджуваній говірці розвинулися субстантивні форми із закінченням *-ув*: *музикáнтув, сус'їдув*.

Підтип *парубок*. Лексеми із задньоязиковим чи фарингальним кінцевим приголосним основи та наголосом на закінченні у множині: *вовк, вóрог, жині^ех, л'ісові^ек, пáрубок, пасту́х, чолов'я́к*.

Система закінчень цих іменників представлена так:

Таблиця 3.

Ø	-á, -a	-óви; -и	-á, -a	-óm, -ом	-óви, -ви
-'é	-'ív	-ám	-'ív	-áми	-áх

Особливістю відмінкової парадигми окресленого субстантивного підтипу вважаємо структури з фонетично зумовленим закінченням -'é у Н. в. мн.: *ворог'é, парубк'é, пастух'é* та спорадично вживані форми Кл. в. одн. на -у: *жини'ху, парубку*.

Підтип онук. Лексеми із задньоязиковим чи фарингальним кінцевим приголосним основи та ненаголошеним флексією у множині: *кón'ух, копáльник, онúk, охóтн'ік, покóйн'ік, робітник*.

Ці субстантиви мають таку ж систему відмінкових закінчень, як іменники підтипу музикант. Відмінність простежено лише в оформленні Н. в. мн., який в іменників з основою на задньоязиковий чи фарингальний репрезентований формами з флексією -'і: *онúk'і, робітник'і*.

Тип коваль об'єднує іменники м'якої групи з нульовим закінченням.

Підтип коваль. Лексеми з м'яким кінцевим приголосним основи та наголосом на флексії у множині: *кара́с', кова́л', купéц',* що мають таку парадигму відмінювання:

Таблиця 4.

Ø	-'é	-'óви	-'é	-'óm	-'óви
-'í	-'ív	-'ém	-'ív	-'éми	-'éх

Діалектну специфіку іменників ч.р. з м'яким кінцевим приголосним основи визначають закінчення -'óm в О. в. одн. та -'óви у Д., М. вв. одн. як наслідок дії аналогії до відповідних форм твердої групи: *ковал'óm, карас'óm, ковал'óви, на карас'óви*.

Флексія -'é у Р. та З. вв. одн. простежена лише у формах з наголошеним закінченням: *ковал'é*; у ненаголошеній позиції зафіксовано флексію -а: *вчи'тил'а, з'ет'а*. При цьому всі інші відмінкові форми цих іменників мають однакову фонетичну реалізацію.

Закінчення Д., О., М. вв. мн. субстантивів, очевидно, зумовлені типовим для досліджуваної говірки явищем підвищення і звуження артикуляції наголошеного [а] після м'яких приголосних: *занисла́ ковал'ém, найли́с'а карас'éми, на купéц'эх*.

Підтип злодій. Лексеми з м'яким кінцевим приголосним основи та ненаголошеним закінченням: *ве''дм'ід', злóдій, н'іме''ц', хлóпе''ц'*.

Таблиця 5.

Ø	-’а	-’ови	-’а	-’ом	-’ови	-’у
’і, -’і	-’ув	-’ум	-’ув	-’ами	-’ах	’і, -’і

У Н. та Кл вв. мн. іменників з основою на свистячий простежено флексію *-и* як наслідок депалаталізації цих консонантів: *хлѡнци, н’їмци*. Загалом для говірки явище ствердіння свистячих не характерне.

Лексема *кінь* має індивідуальну парадигму відмінювання, представлену такою системою закінчень:

Таблиця 6.

Ø	-’é	-’óви	-’é	-’óm	-’óви
-и	-’ú ^é й	-’ум	-’ú ^é й	-’мú ^é	-’ох

Закінчення однини іменника оформлені як відповідні флексії субстантивів підтипу *коваль*. Виразні діалектні особливості засвідчені у відмінкових формах множини: закінчення *-ум* у Д. в. як фонетична видозміна давньої флексії *-ом*, яку іменники з м’яким приголосним основи перейняли від форм твердої групи⁴: *кѡн’ум*; закінчення *-ох* у М. в. як наслідок впливу субстантивних форм колишньої *-ў*-основи⁵: *на кѡн’ох*.

Тип сторож об’єднує іменники з шиплячим приголосним основи та нульовою флексією. Виділення підтипів у межах окресленого словозмінного типу зумовлене впливом семантичної категорії особа / неособа на специфіку відмінкових закінчень.

Підтип *сторож*. Назви осіб-істот: *сторож, товариш* (лексеми вжито в прямому значенні), що мають таку систему флексій:

Таблиця 7.

Ø	-а	-ови	-а	-ом	-ови
-ú	-úв	-áм	-úв	-áми	-áх

Підтип *хрущ*. Назви осіб-неістот: *вуж, л’ашч, хрущ*, що мають таку відмінкову парадигму:

Таблиця 8.

⁴ Матвіяс І. Г. Іменник в українській мові. – К.: Рад. шк., 1974. – С. 135.

⁵ Там же. – С. 143.

Ø	-’é	-’ови	-’é	-’ом	-’ови
-’ú	-’úв	-’ém	-’úв	-’éми	-’эх

Закінчення Н., Р., З. вв. мн. іменників окресленого типу вказують на процес депалаталізації історично м’якого шиплячого в кінці основи: *сторожі́, хруши́, який*, однак, проходив непослідовно, про що свідчать форми *вуж’э, хрушич’эми*.

Тип *батько* об’єднує лексеми з твердим кінцевим приголосним основи та флексією *-о*: *ба́т’ко, д’а́д’мо́ко, Пе’тро́*, що мають таку систему відмінкових закінчень, як іменники підтипу *парубок*.

Кл. в. одн. цих субстантивів представлений формами на *-у* та *-е*: *ба́т’ку, д’а́д’мо́ку, Пётре*.

Іменники ч. р.-назви неістот у досліджуваній говірці представлені 3 типами, 5 підтипами.

Тип *хліб* об’єднує іменники з нульовим закінченням.

Підтип *хліб*. Лексеми з твердим приголосним основи та наголосом на флексії у множині: *виз, в’іт’ор, дуб, л’іс, ст’іл, суд, хл’іб*.

Ці іменники та іменники ч. р.-назви істот підтипу *брат* мають спільну відмінкову парадигму. Відмінність простежено в оформленні Р. в. одн. субстантивів окресленого підтипу: паралельне функціонування флексій *-и, -ови*: *на в’ітри, на в’ітрови*; спорадичне вживання форм на *-’і*: *у суд’і, на стол’і*.

Підтип *завод*. Лексеми з твердим приголосним основи та ненаголошеною флексією у множині: *горо́д, заво́д, клуб, майдáн, об’і́д*. Система відмінкових закінчень цих іменників представлена таким чином:

Таблиця 9.

Ø	-у, -а	-и	Ø	-ом	-и
-и	-ув	-ам	-и	-ами	-ах

У Р. в. одн. простежено більшу супроти літературної мови частотність закінчення *-а*: *заво́да, клубá*.

Підтип *кожух*. Лексеми із задньоязиковим чи фарингальним кінцевим приголосним основи: *бе́ре’г, гуро́к, грих, вино́к, кожух, тирі́г, ставо́к, хварту́х*, що мають таку парадигму відмінювання:

Таблиця 10.

Ø	-’á, -а	-’ови, -ови	Ø	-’ом, -ом	-’ови, -ови
-’é	-’ів	-’ам	-’é	-’ами	-’ах

Ці субстантиви мають спільну систему флексій з іменниками підтипу парубок. Відмінність простежено лише в оформленні 3. в. одн. та мн.

Тип вогонь представляють іменники м'якої групи з нульовим закінченням.

Підтип вогонь. Лексеми з м'яким кінцевим приголосним основи та наголосом на флексії у множині: *вогón', кáм'ін', ол'івéц', йачм'ін'*.

Таблиця 11.

∅	'ý, -'y, -'á, -'a	-'óви, -ови	∅	-'óm, -'om	-'óви, -'ови
-'í	-'ív	-'ém	-'í	-'éми	-'éx

На діалектну специфіку іменників окресленого підтипу вказують форми Д., О., М. вв. мн. з фонетично обумовленими закінченнями -'ém, -'éми, -'éx відповідно: *ол'івц'ém, ол'івц'éми, на йачмин'éx*.

Підтип ніготь. Лексеми з м'яким кінцевим приголосним основи та ненаголошеною флексією у множині: *гвоз'д', гості'єниц'* 'подарунок', *н'ігот', пáлe'ц'*.

Таблиця 12.

∅	-'a	-'ови	∅	-'om	-'ови
-и, -'í	-'ув	-'ум	-и, -'í	-'ами	-'ох

Н., 3. вв. мн. цих субстантивів, як правило, представлені структурами на -и: *гості'єници, н'іхти, пáлци*, однак, тільки *гвоз'д'і*.

Іменники ч. р.-назви неістот з м'яким кінцевим приголосним основи послідовно зберігають наслідки вирівнювання за аналогією до відповідних форм твердої групи у Д., М. вв. та О. в. одн.: *на ол'івц'óви, н'іхт'ом, к'энув кáмин'ом*.

Тип ніж. Лексеми з шиплячим кінцевим приголосним основи: *драпáч* 'березовий віник', *к'л'уч, корж, кушч, ніж, плашч*, що мають таку систему відмінкових закінчень:

Таблиця 13.

∅	-'é	-éви, -óви	∅	-éм, -óm	-éви, -óви
-'í	-'ív	-'ém	-'í	-'éми	-'éx

Відмінювання іменників цього підтипу в досліджуваній говірці позначене паралельним уживанням форм із флексіями *-éви, -óви* у Д., М. вв. одн.: *плашчéви, плашчóви*; та *-ém, -óm* в О. в. одн.: *кл'учém, кл'учóm*.

Іменники с. р. в говірці с. Смідин представляють 3 типи, 7 підтипів.

Тип відро об'єднує іменники із закінченням *-о*.

Підтип відро. Лексеми з твердим приголосним основи та наголошеною флексією: *видрó, винó, окнó, полотнó, се"лó, раднó*. Відмінкова парадигма іменників засвідчена такими закінченнями:

Таблиця 14.

-ó	-á	-óви	-ó	-óm	-'í, -óви
-а	Ø	-ам	-а	-ами	-ах

Простежено паралельне вживання флексій *-'í, -óви* у М. в. одн.: *на радн'í, на раднóви*.

Підтип дерево. Лексеми з твердим приголосним основи та ненаголошеним закінченням: *болóто, дéре"во, д'íло, крísло, л'íто, óзе"ро, слóво, т'íло*.

Таблиця 15.

-о	-а	-и, -ови	-о	-ом	-и, -ови
-á, -а	Ø	-ám, -ам	-á, -а	-áми, -ами	-áх, -ах

Поряд з домінуючим у Д., М. вв. одн. цих іменників закінченням *-и*: *на болóти, на дéре"ви, на т'íли*, зафіксовано також форми на *-ови*: *на крísлови, в óзе"рови*.

Лексема *око*, яка за флексіями більшості відмінків належить до окресленого підтипу, має свою специфіку в оформленні Н., З. вв. мн.: *óчи*, та Р. в. мн.: *очí"й*.

Тип серце об'єднує іменники середнього роду з флексією *-е*.

Підтип лице. Лексеми зі свистячим кінцевим приголосним основи та наголошеним закінченням: *лицé, ййцé (йййцé)*, що мають таку парадигму відмінювання:

Таблиця 16.

-é	-'á	-'í, -éви	-é	-ém	-'í, -éви
-'а	-'ув	-'ум	-'а	-'ами	-'ох

Підтип серце. Лексеми зі свистячим кінцевим приголосним

основи та ненаголошеним закінченням: *м'ісце, сёрце*.

Таблиця 17.

-е	-’а	-и	-е	-ем	-и, -’ови
-’а	Ø	-’ám	-’á	-’áми	-’áх

Таку ж систему відмінкових закінчень у досліджуваній говірці мають іменники з основою на шиплячий приголосний типу *видóвишче, збóришче*.

Підтип поле. Лексеми м’якої групи з ненаголошеним закінченням: *мóре, пóле*, які мають таку парадигму, як іменники підтипу серце в однині. У Р. в. мн. простежено флексію -’ів: *мор’ів, пол’ів*. Зафіксовано також спорадично вживані форми із фонетично зумовленими закінченнями у Д., О. вв. мн.: *пол’ém, пол’éми*, поряд із домінуючими у цих відмінках флексіями -’ám, -’áми: *мор’ám, пол’áми*.

Тип тім’я.

Підтип тім’я. Лексеми давнього консонантного типу на *-t-: *ві́мн’е, вре́мн’е, і́мн’е, с’і́мн’е* ‘насі́ння’, *т’і́мн’е*.

Таблиця 18.

-’е	-и, -’а	-’ови	-’е	-’ом	-’ови
-е ^н -’а	Ø	-е ^н -’ám	-е ^н -а	-е ^н -’áми	-е ^н -’áх

Іменники *ві́мн’е, т’і́мн’е* мають неповну числову парадигму.

Діалектну специфіку відмінкової системи окресленого підтипу засвідчують форми Н., З. вв. одн. із флексією -е: *ві́мн’е, с’і́мн’е*. У Р. в. одн. цих іменників простежено використання історично закономірного закінчення -и: *ни чу́ла тако́го іме^нни, ни с’о́го ро́ду / плéме^нни*. Зафіксовано також безсуфіксні форми Р. в. одн.: *ни́ма в ми́не тако́го с’і́мн’а*.

Флексії -’ови, -’ом у Д., М. та О. вв. одн. цих лексем (*ві́мн’ови, ві́мн’ом*), очевидно, зумовлені впливом відповідних іменників підтипу дерево.

Підтип теля. Лексеми давнього консонантного типу на *-t-: *гус’é, курч’é, котин’é, лош’é, тил’é, йагн’é*, які мають таку систему закінчень:

Таблиця 19.

-’é, -’é,	-’ét-а,	-’ét-ови,	-’é, -’é,	-’ét-ом,	-’ét-ови,

- 'ét-o, -'ét-o	- 'ét-a	- 'ét-ови	- 'ét-o, -'ét-o	- 'ét-ом	- 'ét-ови
- 'ét-a, -'ét-a	Ø	- 'ét-ам, -'ét-ам	- 'ét-a, -'ét-a	- 'ét-ами, -'ét-ами	- 'ét-ах, -'ét-ах

У Н. в. одн. цих іменників домінує закінчення -'é, -'é: *зус'é, курч'é*. Хоча засвідчені форми, ускладнені суфіксом, за аналогією до непрямих відмінків: *котин'это, порос'это, тил'это*. Фонетично видозмінений суфікс -'ét, -'ét збережений у всіх відмінкових формах: *до лош'эта, дай тил'этови, порос'етом, курч'етом*.

Іменники singularia tantum

Серед субстантивів ч. р. та с. р. з неповною числовою парадигмою, зокрема іменників *singularia tantum* у досліджуваній говірці виділено 3 словозмінні типи.

Тип *попил* утворюють лексеми ч. р. з нульовою флексією: *бе^нтón, виск, пópил, смúток*, що мають таку парадигму відмінювання:

Таблиця 20.

Ø	-у	-ови	Ø	-ом	-ови

Іменники-назви продуктів харчування *мáсло, молóкó*, які відносимо до *singularia tantum* (тип *молоко*), мають словозмінну модель однини лексем типу *вікно*. Хоча простежено спорадично вживані форми Н. в. мн. цих іменників: *маслá, молóка*.

Тип *весілля* представляють лексеми с. р. з фонетично видозміненою флексією -'e, -'e: *висéл':e, волóс':e, збíж':e, клóч':e, нас'ín':e, п'íрйe, с'м'ít':e, шчáс't^нe*. Ці іменники мають таку систему відмінкових закінчень:

Таблиця 21.

-'e, -'e	-'a, -'a	-'i, -'i	-'e, -'e	-'em, -'em	-'i, -'i

Іменники pluralia tantum

Серед іменників *pluralia tantum* виокремлено 4 типи, 2 підтипи.

Тип *санці* об'єднує лексеми *сáни, с'íни, двéри*, які мають таку парадигму відмінювання, як іменник *кíнь* у множині.

Тип *вибори* представляють лексеми двох підтипів:

І підтип: *вiбори, макарóни* з такою парадигмою:

Таблиця 22.

-и	-ув	-ам	-и	-ами	-ах

Пі підтип: *отрубі^е* ‘висівки’, *штани^е* з такою системою флексій:

Таблиця 23.

-і ^е	-ів	-ам	-і ^е	-ами	-ах

Лексеми *грабл'і*, *конопл'і* утворюють третій тип граблі і мають таку парадигму відмінювання:

Таблиця 24.

-і	-ів	-ем	-і	-еми	-эх

Тип ножиці об'єднує іменники *ножиці*, *помі'ї* з такою системою закінчень:

Таблиця 25.

-і, -і	Ø, -'ув, -ув	-'ам, -ам	-і, -і	-'ами, -ами	-'ах, -ах

Субстантивовані прикметники

Серед субстантивованих прикметників ч. р. та с. р. виділено 2 словозмінні типи.

Тип молодій. Лексеми ч. р. з флексією *-ий*: *гайовий* ‘лісник’, *йіздобий*, *ланковій^е* ‘чоловік-керівник польової ланки’, *лісній^е* *чий*, *мали^е* *ей* ‘менший брат’, *молоді^е* *ей* ‘парубок, що одружується’, *старі^е* *ей* ‘батько, свекор’, що мають таку відмінкову парадигму:

Таблиця 26.

-і ^е й, -ий	-ого, -ого	-ому, -ому	-ого, -ого	-і ^е м, -им	-ому, -ому
-і ^е ї, -и	-і ^е х, -их	-і ^е м, -им	-і ^е ї, -и	-і ^е ми, -ими	-і ^е х, -их

Простежено відмінювання цих лексем за словозмінною моделлю прикметників ч. р. Діалектну специфіку засвідчених словоформ визначають передусім фонетичні закономірності, характерні для досліджуваної говірки, зокрема явище обниження і розширення артикуляції наголошеного [и]: з *ланкові^ем*, з *мали^еми*. Н. в. мн. представлений повними нестягненими формами із закінченням *-і^еї*: *старі^еї*; зафіксовано також структури на *-и*: *гайови*, *йіздобви*.

Тип придане. Лексеми с. р. з флексією *-е*: *дурне* ‘дуроці’,

кóлишин'е, кúраче 'посуд, з якого годують курей', при^едане 'віно молодой', свин'е́че 'посуд, з якого годують свиней', тип^еришин'е.

Більшість із цих субстантивованих прикметників мають неповну числову парадигму. Загалом система відмінкових закінчень представлена так:

Таблиця 27.

-é, -е, -’е	-óго,-ого, -’ого	-óму, ому,-’ому	-é, -е, -’е	-ú ^е м,-им, -’ім	-óму, -ому,-’ому
-и	-их	-им	-и	-ими	-их

Окремий тип (тип бобови) формують субстантивовані прикметники з неповною числовою парадигмою, зокрема лексеми *pluralia tantum*: зе^урнові^е, бобóви, які, очевидно, запозичені з літературної мови, та засвідчена в говірці лексема *лэхк’і* 'легені':

Таблиця 28.

-ú ^е , -и, -’і	-ú ^е х,-их, -’іх	-ú ^е м,-им, -’ім	-ú ^е , -и, -’і	-ú ^е ми, -ими, -’іми	-ú ^е х, -их, -’іх

Системний опис формотвірної структури західнополіської говірки, здійснений на основі багатого фактичного матеріалу з увагою до всіх засобів діалектного формотворення, дає підстави твердити насамперед про відкритість словозміни говірки с. Смідин для фонетико-морфологічних інновацій, що мають в окресленій мікрзоні таку реалізацію:

1) зневиразнення відмінностей, зумовлених поділом іменників на групи, внаслідок уніфікації словоформ Д., О. та М. вв. за моделлю твердого типу відмінювання;

2) аналогічні впливи субстантивних форм колишніх вокалічних передусім -й-основ;

3) вплив характерних для говірки фонетичних закономірностей на вияв словозмінних афіксів;

4) фонетичні видозміни в структурі давніх флексій, зокрема Р. в. одн. іменників ч. р., внаслідок локальних особливостей рефлексії етимологічних голосних.

Активні формотвірні процеси західнополіської говірки супроводжуювані також високим ступенем варіантності відмінкових формантів, що при функціональній ідентичності (вираженні значення окремого відмінка) можуть співіснувати паралельно.

